

Sayaka Murata viser med sin roman, hvordan det bizarre faretruende let kan blive normen

Selvom forfatteren Sayaka Murata helt åbenlyst mestrer poetiske sætninger og slående billeder, er hendes stil overvejende meget umiddelbar, grænsende til barnagtig, skriver Simone Bertelsen. Foto: Hreinn Gudlaugsson via Wikimedia Commons

SIMONE BERTELSEN

09.11.2025

BØGER // ANMELDELSE – “Forestil dig en verden, hvor sex mellem ægtefæller anses som ulækkert, ja ligefrem incestuøst. Hvor alle børn bliver til ved kunstig befrugtning, og hvor også mænd kan bære og føde børn ved hjælp af en kunstig livmoder. Det er virkeligheden i japanske Sayaka Muratas roman *En svindende verden*, der netop er udkommet i den altid dygtige Mette Holms danske oversættelse. Lyder det en smule bizart? Det bliver ikke mindre mærkeligt, som handlingen skrider frem,” skriver litteraturanmelder Simone Bertelsen.

En svindende verden

Forfatter: Sayaka Murata

Forlag: Grif

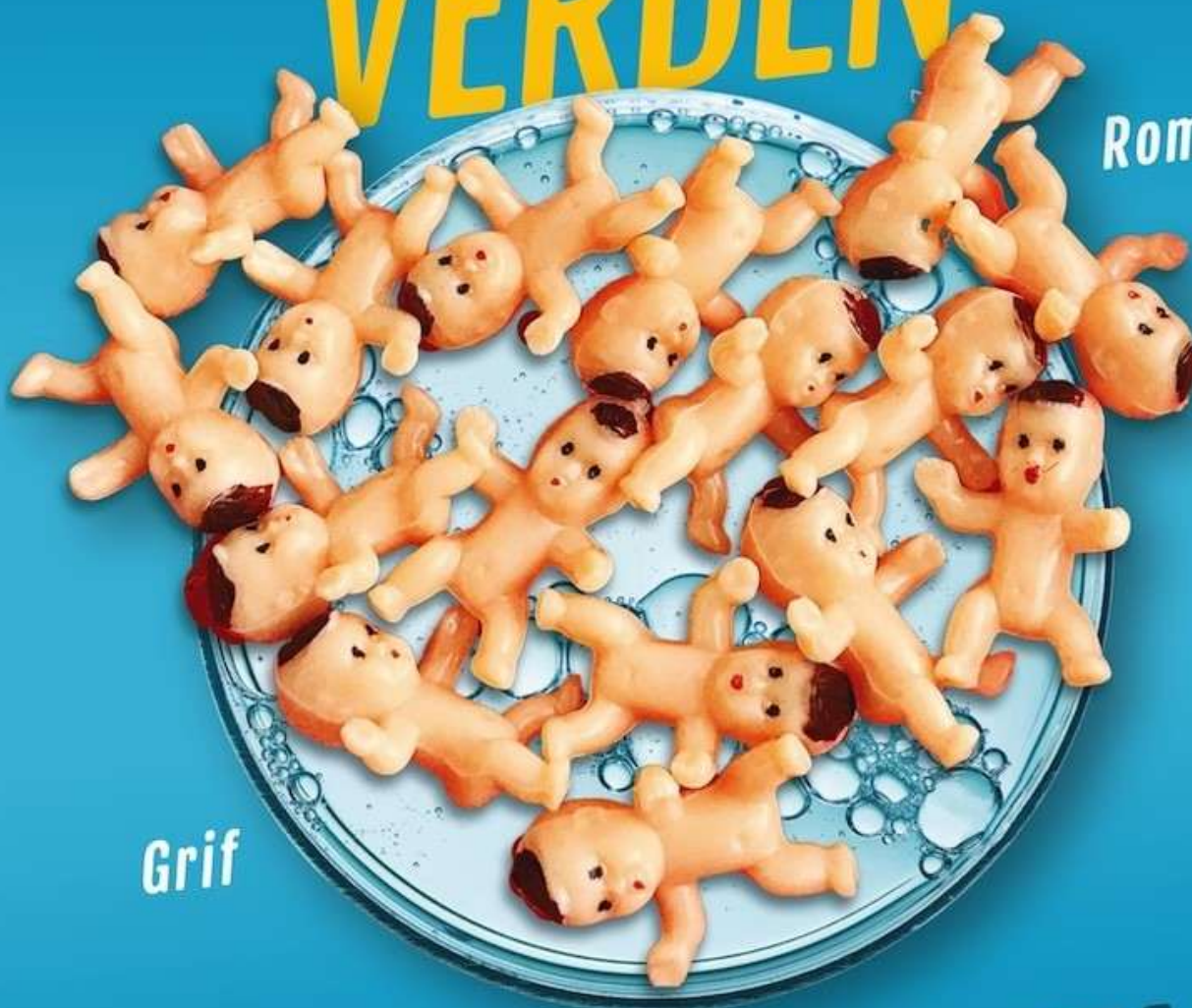
Forestil dig en verden, hvor sex mellem ægtefæller anses som ulækkert, ja ligefrem incestuøst. Hvor alle børn bliver til ved kunstig befrugtning, og hvor også mænd kan bære og føde børn ved hjælp af en kunstig livmoder. Det er virkeligheden i japanske **Sayaka Muratas** roman *En svindende verden*, der netop er udkommet i den altid dygtige Mette Holms danske oversættelse. Lyder det en smule bizart? Det bliver ikke mindre mærkeligt, som handlingen skrider frem.

Modsat alle andre, der, som normen foreskriver, er blevet til ved kunstig befrugtning på særlige klinikker, er romanens hovedperson, Amané, kommet til verden på den gode, gammeldags måde (ved kopulation som det hedder i romanen), og mens hun vokser op, fodrer hendes mor hende med romantiske fortællinger om forelskelse og sex mellem mennesker – fænomener der er hastigt uddøende i den verden, Amané lever i.

Af forfatteren til
DØGNKIOSKMENNESKET og LIVSCEREMONI

EN SVINDENDE VERDEN

Roman

Grif

SAYAKA MURATA
af METTE HOLM

Her er det i stedet normen, at man holder familieliv og forelskelse adskilt. Ægtefæller vælger hinanden baseret på overensstemmende ønsker for praktikaliteter såsom sengetid, fjernsynsvaner og foretrukken støvsugermodel. Sex og romantisk kærlighed er noget, man klarer uden for hjemmets fire vægge.

I denne verden er det ikke uvant, at en kone agerer *wing woman* for sin mand, hvis han har forelsket sig i en anden, ligesom parmiddage med mand og kones respektive elskere er det rene fryd og gammen. Elskerne står sågar på gæstelisten, da Amané gifter sig: "På det tidspunkt havde han (Amanés mand, red.) en meget yndig elskerinde med langt hår, og billedet af os fire sammen var stadig et af mine yndlingsbilleder i bryllupsalbummet."

Sayaka Murata spørger, hvad en familie er

Selvom forfatteren Sayaka Murata helt åbenlyst mestrer poetiske sætninger og slående billeder, er hendes stil overvejende meget umiddelbar, grænsende til barnagtig. Hendes romanfigurer fører meget karikerede dialoger om, hvad kærlighed og familie i grunden er.

“Kommer jeg til at anbefale den, når jeg bliver spurgt til råds om hyggelig efterårslæsning akkompagneret af varm the og stearinlys? Næppe. Vil jeg anbefale den til alle, der har mod på en tankevækkende og temmelig vild læseoplevelse? Helt afgjort

I en verden, hvor de to holdes adskilt, er familiens betydning udfordret, og Amané og hendes mand nærmest *performer* deres 'familieskab' gennem udvekslinger som:

“Familie er noget sjovt noget, ikke? Vi kan ikke lide at være nøgne over for hinanden, men vi lader hinanden se ting, vi aldrig ville vise vores elskere. Som for eksempel når vi er syge og kaster op. Og vi bliver ikke engang generede over det. Er det ikke sjovt?”

“Jo, men sådan er det at være familie. Og du betyder noget helt særligt for mig, Amané. Vi er virkelig familie.”

Måden, hvorpå de to konstant må bekræfte hinanden i rigtigheden af deres relation, er kun med til at udstille konformiteten og absurditeten i den herskende normal. En normal, som Amané konstant forsøger at tilpasse sig. Men mens folk omkring hende

primært forelsker sig i fiktive figurer fra anime og afstår fra sex med andre mennesker, melder behovet for intimitet og sex sig fortsat hos hende. I takt med at hendes instinkter møder mindre og mindre forståelse fra omverdenen, vokser hendes had til sin mor, der tilsyneladende har forbandet hende med kødelig lyst.

Foto: Bungeishunju ltd. / Forlaget Grif

I et forsøg på ultimativt at hengive sig til normen flytter hun med ægtemanden til Forsøgsby Chiba. Her er både ægteskab og sex bandlyst. Såkaldte *cleanrooms* står opstillet rundt omkring i byen, så man kan gå derind og lynhurtigt få afløb for seksuelle lyster og “renset sit indre”, som det hedder. I Chiba fødes børn udelukkende til fællesskabet. Hvert år den 24. december (et lille vink til jomfrufødslen) insemineres et lige antal mænd og kvinder, der er udvalgt af staten på baggrund af sundhedsmæssige faktorer.

Godt og vel ni måneder senere fødes de såkaldte børnligner, der på dertil opførte centre opfostres til en virkelig *creepy*, fuldstændigt ens klippet, klædt og agerende masse af børn, der kalder enhver voksen, de møder på deres vej for 'mor'. Børnlignerne tilhører fællesskabet, og her er familien som vi kender den lagt i graven.

Normalitetens vanvid

Mens vores hovedperson til en start forholder sig temmelig kritisk til denne måde at indrette sig på, lules hun stille og roligt ind i normalitetens vanvid. Det er set så mange gange før (ikke mindst i den virkelige verden). “Normalitet er det mest skræmmende vanvid her i verden”, hedder det et sted, og her nærmer vi os noget essentielt for både romanen og Sayaka Muratas forfatterskab som så.

Hvad der virker fuldstændig givet for læseren, kan i hendes litteratur være uhørt. Og hvad der for læseren virker uhørt, er hverdagskost hos Murata. Det er en uhyre effektiv måde at udstille, hvordan det, der virker bizart, faretruende let kan blive normen. Og omvendt. Romanens virkelighed er kun akkurat så fjern, at den aldrig bliver utænkelig, og bogen får derfor sin læser til at overveje egne normer. Det er kun sundt, og det er noget af det, romanen gør uhyggeligt godt.

Og når vi nu er ved det. Som anmelder forventes jeg nok at formidle en eller anden form for holdning til det læste, og når jeg har danset temmelig længe rundt om den varme grød her, skyldes det, at jeg finder netop denne roman ret svær at fælde dom over. Jeg er både fascineret og frastødt, og det, tror jeg sådan set, er en stor ros til romanen, for den vil gerne forarge, og ved at normalisere det bizarre, vil den gerne have sin læser til at tænke over, om ikke også vores bredt accepterede normer rummer en vis grad af mærkværdighed. Det lykkes den med.

Så lad mig sige det sådan her: Kommer jeg til at anbefale den, når jeg bliver spurgt til råds om hyggelig efterårslæsning akkompagneret af varm the og stearinlys? Næppe. Vil jeg anbefale den til alle, der har mod på en tankevækkende og temmelig vild læseoplevelse? Helt afgjort.

[Klik dig videre til mange flere boganmeldelser her.](#)

Grif

Sayaka Murata

Simone Bertelsen

SIMONE BERTELSEN

Simone Bertelsen (f. 1997) er cand.mag. i litteraturvidenskab fra Syddansk Universitet med udvekslingsophold på Humboldt-Universität zu Berlin.

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland